

Skolbeslut för grundskola

efter tillsyn av Skönsmons skola
i Sundsvalls kommun

2011-05-03

1 (3)

Dnr 43-2010:5018

Britt Wennberg och Eva Höglund

Skönsmons skola

britt.wennberg@skola.sundsvall.se

eva.hoglund@skola.sundsvall.se

Tillsyn i Skönsmons skola

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–5

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Skönsmons skola och Sundsvalls kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Skönsmons skola är till övervägande del väl fungerande i de delar Skolinspektionen har kunnat bedöma. I syfte att ge eleverna överblick och se sammanhang har skolan ett väl utvecklat samarbete med mottagande skola i rektorsområdet sedan ett antal år. Sammantaget har skolans arbete resulterat i hög måluppfyllelse och skolan har ett förhållandevis väl utvecklat kvalitetssystem där man följer upp elevernas kunskapsutveckling på individ-, grupp- och skolnivå och vidtar åtgärder utifrån detta.

Trots ett helhetstänkande med ett flertal främjande och förebyggande insatser i skolans arbete kring normer och värden finns dock brister. Den årliga planen uppfyller inte kraven och skolan har inte lyckas skapa en trygg arbetsmiljö för alla elever.

Skolan brister även i att inte ge elever och vårdnadshavare skriftlig information om elevens utveckling inom ramen för de individuella utvecklingsplanerna i alla ämnen som komplement till den muntliga information som ges vid utvecklingssamtalen. Eleverna får inte heller undervisning i hem- och konsumentkunskap så att de ges möjlighet att nå målen i årskurs 5. Elevernas möjlighet till inflytande över

2011-05-03

2 (3)

Dnr 43-2010:5018

utbildningens utformning kan också bli större på skolan vid sidan om det inflytande som finns kring elevernas eget lärande och aktiviteter på fritids och raster.

Skolinspektionen har i tillsynen av Skönsmons skola identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Lärarna ger inte eleverna och elevernas vårdnadshavare fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling genom individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen som uppfyller författningarnas krav. (7 kap. 2 § grundskoleförordningen, Lpo 94 2.7 Bedömning och betyg).
- Rektorer och lärarna tar inte ansvar fullt ut för att öka och tydliggöra elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad. (4 kap. 2 § skollagen, Lpo 94 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar.)
- Rektorer tar inte tillräckligt ansvar för det på skolan bedrivs ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav. (14 a kap. 6-8 §§ skollagen, 2 § Förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling).
- Skolan anordnar inte undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap så att eleverna ges möjlighet att nå målen i årskurs 5. (4 kap. 3 a § skollagen, Kursplanerna).
- Rektorer säkerställer inte att elevs eventuella behov av studiehandledning på modersmålet utreds, samt att studiehandledning på modersmålet ges till de elever som har behov av det. (5 kap. 1-3 §§, grundskoleförordningen).
- Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas inte alltid vid skolan. (Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg).

Bedömningarna redovisas i bilaga 2

Rektorer och Sundsvalls kommun har ansvar för att skolornas brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Sundsvalls kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorer och Sundsvalls kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

2011-05-03

3 (3)

Dnr 43-2010:5018

Beslutet är fattat utifrån de bestämmelser som gällde vid beslutstillfället. Uppföljningen av detta beslut kommer dock att ske efter de skolförfattningar som börjar gälla den 1 juli 2011. Vid bedömningen av vidtagna åtgärder kommer därför hänsyn tas till hur författningarna eventuellt har ändrats.

I ärendets slutliga handläggning har utredaren Sara Lyrenäs och undervisningsrådet Eva Edlund deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Elisabeth Ahlgren

Enhetschef

Ulf Pantzare

Utredare/föredragande

Bilagor:**Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan****Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Skönsmons skola**

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Sundsvalls kommun under våren 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Skönsmons skola den 30 och 31 mars 2011.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och skolan, dels den information som samlats in under besöket. I skolan intervjuades rektorerna, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorerna har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av Skönsmons skola

Tabell 1.: Antal elever på Skönsmons skola

Skönsmons skola	Antal elever
Förskoleklass	63
Grundskola	234

Källa: Skolans rektor, Britt Wennberg

Skönsmons skola ligger ca 2 km från Sundsvalls centrum i det södra skolområdet. I skolan finns 297 elever indelade i förskoleklass, åldershomogena klasser i grundskolans årskurser 1–5. Vid skolan finns två rektorer som ansvarar för en, respektive två, arbetsenheter med elever från och med förskoleklass till och med årskurs 5, med tillhörande fritidshem. Lärarna är indelade i sex arbetslag med personal som arbetar i förskoleklass till och med årskurs 2 samt årskurserna 3–5. De flesta av eleverna går vidare till fortsatta studier vid Höglundaskolan

Tillsynsprotokoll för Skönsmons skola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

☐

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

☐

Lärarnas bedömning och utvärdering

☒

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

☐

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

☒

Tillit till elevens förmåga

☐

Trygghet och studiero

☒

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

☐

Undervisningstid och val

☒

Särskilt stöd

☒

Studie- och yrkesvägledning

☐

Avgifter

☐

Rektorns beslutsfattande

☒

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att lärarna måste ge eleverna och elevernas vårdnadshavare fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling genom individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen i samtliga ämnen eleven får undervisning i.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen, Lpo 94 2.7 Bedömning och betyg

Motivering:

Rektorerna och personalen uppger att individuella utvecklingsplaner (IUP) upprättas för samtliga elever, samt att utvecklingssamtal genomförs varje termin med samtliga elever och föräldrar.

Av uppgifter från skolan framgår dock att skriftliga omdömen inte ges i musik samt de samhällsorienterande och naturorienterande ämnena. De omdömen som upprättas skulle i vissa ämnen också kunna vara tydligare kring vilka kunskaper eleven faktiskt besitter, respektive vad som behöver utvecklas.

För vidare arbete se Skolverkets allmänna råd för den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen (SKOLFS 2009:16).

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att rektorerna och lärarna mer aktivt behöver arbeta för att öka och tydliggöra elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad.

Författningsstöd:

4 kap. 2 § skollagen, Lpo 94 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Motivering:

Vid intervju med elever och personal framkommer att eleverna har ett tydligt inflytande över sitt eget lärande såtillvida att eleverna exempelvis kan välja individuella arbetsuppgifter och göra lektionsplanering för klassen i vissa ämnen. Elevernas inflytande över undervisningens utformning är dock mer begränsad enligt intervjuade elever och lärare.

De flesta eleverna har via klass- och elevråd inflytande över frågor på skolan såsom skolgårdens utformning och aktiviteter på fritids. När det gäller elevernas inflytande

via klass- och elevråd så beskriver lärare och rektorerna dock att vissa klasser inte genomför regelbundna klassråd. Lärare och rektorerna uppger att man på skolan har insett att man i högre grad behöver återkoppla till eleverna vad resultatet har blivit av de förslag som lyfts via klassråd till elevråd och skolledning.

Skolinspektionen vill poängtera skolans ansvar att se till att eleverna stimuleras att engagera sig i utbildningen. Genom att uppmuntra eleverna att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen kan de utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att rektorerna måste se till att det på skolan i högre utsträckning bedrivs ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling, samt dokumentera detta i en plan mot kränkande behandling som uppfyller författningarnas krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 6-8 §§ skollagen, 2 § Förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

Motivering:

Enligt skollagen ska det upprättas en årlig plan mot kränkande behandling och enligt diskrimineringslagen ska det upprättas en likabehandlingsplan, dessa kan slås samman till en gemensam plan.

Av skolans plan och i intervju med rektorerna framgår att den inte upprättats tillsammans med eleverna inför detta läsår utan reviderades senast år 2006. Planen innehåller utöver detta ett antal brister såsom att det inte framgår vilka åtgärder skolan identifierat som viktiga att påbörja eller genomföra under det kommande året för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Det saknas också en redogörelse för hur de planerade åtgärderna föregående år har genomförts, rutiner för hur händelser och åtgärder ska dokumenteras, samt rutiner kring hur skolan avser att agera om kränkningar innefattar någon vuxen.

Vid intervju med personal och elever vid skolan framkommer att skolan bedriver ett kontinuerligt arbete för att åstadkomma trygghet och studiero. Detta arbete innehåller bland annat kontinuerliga samtal i klasserna kring förhållningssätt och kamratskap, klassrumsobservationer, rastvaksverksamhet, fadderverksamhet, kontinuerliga elev-enkäter kring bland annat trivsel, mm. Vid intervju på skolan framkommer att även skolmåltidspersonal och vaktmästeri deltar i arbetet, allt i syfte att skapa ett helhetstänkande. Av den enkät som Skolinspektionen genomfört inför besöket vid skolan framgår också att samtliga svarande elever i årskurs 5 anger att påståendet " Jag känner mig trygg i min skola." stämmer helt eller ganska bra. Samtidigt anger dock en

handfull elever att påståendet "I min skola kan eleverna vara elaka mot varandra utan att de vuxna reagerar." stämmer helt och hållet eller ganska bra. Någon elev anger också att påstående "Jag är ibland rädd när jag är i skolan", stämmer helt och hållet. Vid intervju med elever och lärare framkommer att det i vissa klasser tidvis kan vara ganska stökigt och att arbetsmiljön i klasserna då inte är riktigt bra.

Skolinspektionen bedömer utifrån detta att skolan måste utveckla det målinriktade arbetet för att förebygga och förhindra kränkande behandling och i högre grad anpassa detta till skolans behov.

För stöd i arbetet se Skolverkets allmänna råd för att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (SKOLFS 2009:38).

Skolinspektionen vill i sammanhanget peka på vikten av att skolans ordningsregler tydligt ska vara förankrade på skolan.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Undervisningstid och val

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att skolan inte anordnar undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap så att eleverna ges möjlighet att nå målen i årskurs 5.

Författningsstöd:

4 kap. 3 a § skollagen, Kursplanerna

Motivering:

Av uppgifter från skolan framgår att skolan inte ger undervisning i hem- och konsumentkunskap trots att det finns nationella mål att nå i årskurs 5. Skolinspektionen vill betona att skolan måste bedriva en sådan undervisning så att eleverna ges möjlighet att nå de nationella målen i ämnet hem- och konsumentkunskap.

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att rektorerna behöver säkerställa att elevers eventuella behov av studiehandledning på modersmålet utreds, samt att studiehandledning på modersmålet ges till de elever som har behov av det.

Författningsstöd:

5 kap. 1–3 §§ grundskoleförordningen

Motivering:

Elever med annat modersmål ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. I intervjuer med rektorn och övrig personal framkommer att studiehand-

ledning på modersmålet inte ges till någon elev vid Skönsmons skola. Det framkommer vidare en osäkerhet bland lärare och personal inom elevhälsoteamet kring studiehandledning som stödform.

Bedömningsområde: Rektorns beslutsfattande

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg inte alltid iakttas.

Författningsstöd:

Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg

Motivering:

Vid Skönsmons skola lämnas oftast utdrag ur belastningsregistret in direkt när vikarier tillfälligt arbetar i skolan enligt rektorn. Enligt rektorena innehåller dock skolans rutin inget absolut krav om att utdrag ska vara inlämnat för att någon ska få arbeta, utan det kan ibland dröja ett par dagar innan detta inkommer om skolan är i akut behov av personal.

Skolinspektionen vill klargöra att den som inte lämnat registerutdrag inte får anlitas eller tas emot i verksamheten.